

Pensioen Nieuws

Een uitgave van Stichting Pensioenfonds AVEBE

#5 | juli '11

Pensioenfonds

1 Wat gebeurde er in 2010 en wat brengt de toekomst? 2 Wat bracht 2010 voor het Pensioenfonds? | Beleggingsbeleid: weinig risico, goed rendement 3 De belangrijkste cijfers 4 Nieuw bestuurslid Carla Kuiper | Wat deed het Pensioenfonds nog meer in 2010? 5 Klaas Brouwer over de nieuwe intranetsite | Mijn pensioenoverzicht | Meer van het Pensioenfonds 6 De toekomst: 2011 en verder | Vragen?

Dekkingsgraad omhoog, maar geen toeslag mogelijk

Wat gebeurde er in 2010, en wat brengt de toekomst?

Net als in het vorige zomernummer van AVEBE Pensioen Nieuws blikken we weer terug op het afgelopen jaar. In de terugblik leest u de belangrijkste informatie uit het Jaarverslag. Maar we werpen ook een blik vooruit. Ook 2011 (b)lijkt namelijk weer een bijzonder boeiend (pensioen)jaar te worden.

Alle pensioenfonds moeten ieder jaar een Jaarverslag inleveren bij De Nederlandsche Bank (DNB). In zo'n Jaarverslag legt het Pensioenfonds verantwoording af over het gevoerde beleid tijdens het afgelopen jaar. In AVEBE Pensioen Nieuws leest u een samenvatting hiervan. Wilt u meer lezen dan alleen de samenvatting in deze Nieuwsbrief? Dan kunt u het Jaarverslag opvragen bij de AVEBE Pensioen Helpdesk of downloaden van de pensioensite op intranet.

Zwaar jaar voor pensioenfonds

In 2009 leken de meeste pensioenfonds redelijk hersteld van het 'crisisjaar' 2008. Toch viel dat in 2010 nog tegen. Tijdens het afgelopen jaar was 'pensioen' bijna elke dag in het nieuws; dat nieuws was bijna altijd negatief. Veel pensioenfonds kwamen in grote financiële problemen; een dalende dekkingsgraad is hiervan het bewijs. Hierdoor konden veel pensioenfonds - vaak voor meerdere jaren op rij - de pensioenen niet verhogen (*toeslag*).

Langer leven, lage rente

Waardoor daalde de dekkingsgraad van veel pensioenfonds? Dat had vooral te maken met twee ontwikkelingen: Nederlanders die steeds ouder worden en een lagere rentestand. Als u ouder wordt, moet het Pensioenfonds ook langer een pensioen aan u uitkeren. En dat kost extra geld. Alle pensioenfonds moesten hun financiële huishouding dus op de nieuwe verwachtingen aanpassen. Hierdoor daalde de dekkingsgraad, ook bij ons. ▶

► *vervolg van pagina 1*

Daarnaast daalde de rente in 2010. In augustus bereikte de rentestand zijn dieptepunt. Voor pensioenfondsen is een lage rente slecht nieuws. Als de rente daalt, stijgen de verplichtingen van een pensioenfonds. Met als gevolg een dalende dekkingsgraad. De laatste maanden van 2010 begon de rente trouwens weer te stijgen.

Gevolgen voor het Pensioenfonds

Het Pensioenfonds had vooral last van de verwachting dat Nederlanders steeds ouder worden. De dalende rente raakte ons uiteindelijk veel minder. Het *renterisico* hebben wij namelijk deels afgedekt.

Belangrijke cijfers

Het eigen vermogen van het Pensioenfonds steeg met bijna 5 miljoen euro en bedroeg eind 2010 ruim 64 miljoen euro. Dat was onder andere te danken aan een prima beleggingsrendement van 10,8%. In het kader hieronder leest u meer over onze beleggingen. Dankzij het gestegen eigen vermogen én de hogere rentestand kon onze dekkingsgraad - vooral de laatste maanden van 2010 - weer stijgen, van 112% op 31 december 2009 naar 114% 12 maanden later. Toch werd uw (opgebouwde) pensioen per 1 januari 2011 niet met een toeslag verhoogd. Reden: de lonen bij AVEBE stegen niet. En dan kent het Pensioenfonds geen toeslag toe. ◀

Laat herstel beleggingen

Wat bracht 2010 voor het Pensioenfonds?

Na een prima beleggingsjaar (2009) waren de eerste maanden van 2010 erg wisselvallig. Pas vanaf september herstelden de beurzen enigszins. De economische groei was in 2010 wereldwijd gematigd.

De economie stond in het teken van de Europese schuldencrisis. De financiële problemen in de Europese Unie blijven groot en er is een noodfonds opgericht om diverse Europese lidstaten te helpen. Tegelijkertijd pikte de Europese economie een graantje mee van de wereldhandel, die weer aantrok. Ook het Pensioenfonds beweegt mee op deze golven. Het jaar werd afgesloten met een rendement van 10,8% op de totale portefeuille; dit is ongeveer hetzelfde rendement als in 2009. Een uitstekend resultaat, ruim beter dan het rendement van de *benchmark* (8,0%, zie pagina 3).

Aandelen scoren uitstekend

Ons positieve beleggingsrendement van 10,8% is vooral te danken aan

onze aandelenportefeuille. Het resultaat op onze aandelen was op zich al goed: 15,3%. Maar we 'versloegen' hiermee ook nog eens de benchmark (15,1%). Het Pensioenfonds belegde in 2010 ongeveer 29% van het vermogen in aandelen, dus dit heeft een flink (positief) effect op het totale resultaat. Ons meeste geld (ongeveer 56%) is belegd in obligaties. Die portefeuille noteerde in 2010 een hoog rendement: 10,3% (benchmark: 5,4%). Daarnaast belegt het Pensioenfonds voor een klein deel (zo'n 4%) in onroerend goed (gebouwen). Ook deze (kleine) portefeuille deed het goed: 15,6% (benchmark: 15,1%). Ongeveer 11% van het vermogen van het Pensioenfonds lieten we in 2010 op de bank staan (*liquide middelen*). ▶

Beleggingsbeleid: weinig risico, goed rendement

Het Pensioenfonds belegt met beleid. Uitgangspunt van ons beleggingsbeleid is zoveel mogelijk rendement met zo weinig mogelijk risico's. Om dit te bereiken, belegt het Pensioenfonds ongeveer 65% van zijn vermogen in vastrentende waarden (obligaties, weinig risico) en ongeveer 35% in zakelijke waarden (aandelen en onroerend goed, meer risico). Zo probeert het Pensioenfonds zijn totale vermogen te laten groeien, zodat er reserves (*buf-*

fers) ontstaan. Dat is nodig om tegenvallers te kunnen opvangen en de pensioenuitkeringen ieder jaar te kunnen verhogen. De werkelijke verdeling kan hiervan afwijken. Bijvoorbeeld omdat het Pensioenfonds (tijdelijk) een andere strategie kiest. In 2010 week de werkelijke verdeling inderdaad iets af van ons beleid: ▶

Verdeling per 31 december 2010

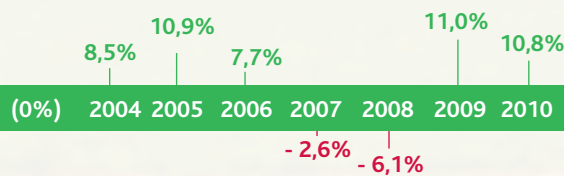
• Vastrentende waarden	56%
• Aandelen	29%
• Onroerend goed	4%
• Liquide middelen (geld dat niet is belegd)	11%

Totaal 100%

De belangrijkste cijfers

Op deze pagina ziet u hoe de beleggingsrendementen en de dekkingsgraad zich de afgelopen zeven jaren hebben ontwikkeld. Daaruit blijkt dat de rendementen per jaar enorm kunnen verschillen en dat het rendement van invloed is op de dekkingsgraad. Het gemiddelde rendement over de laatste zeven jaar is 5,7%

Rendement 2004 - 2010

Dekkingsgraad 2004 - 2010

(per 31 december)

Rendementen 2010

	Pensioenfondsen	Benchmark
Aandelen	15,3%	15,1%
Vastrentende waarden	10,3%	5,4%
Onroerend goed	15,6%	15,1%
Totaal	10,8%	8,0%

Een benchmark, wat is dat?

Wij vergelijken onze beleggingsresultaten altijd met een 'benchmark'. Een benchmark is een maatstaf die wij gebruiken om onze eigen prestaties objectief te kunnen beoordelen. Dat doen wij aan de hand van een voorbeeldportefeuille die is samengesteld op basis van ons beleggingsbeleid. ◀

Dekkingsgraad: geld en uitgaven

De dekkingsgraad biedt het Pensioenfonds belangrijke informatie. Hoe hoger de dekkingsgraad, hoe beter het in financieel opzicht met het Pensioenfonds gaat. Maar wat is de dekkingsgraad eigenlijk, en hoe bereken je hem? Om het simpel te zeggen: de dekkingsgraad is de hoeveelheid geld die een pensioenfonds heeft, gedeeld door het bedrag dat het Pensioenfonds - nu en in de toekomst - aan pensioenen uitgeeft. Uit die deling komt een bedrag; dat bedrag x 100% is de dekkingsgraad.

$$\frac{\text{Vermogen (geld)}}{\text{Verplichtingen (uitgaven)}} \times 100\% = \text{dekkingsgraad}$$

Bij een dekkingsgraad van 100% heeft een pensioenfonds dus precies genoeg geld om alle (toekomstige) pensioenen uit te keren. ◀

Carla Kuiper

Nieuw bestuurslid Carla Kuiper stelt zich voor

“Ik wil me inzetten om een goede pensioenregeling te houden”

Carla Kuiper werkt al sinds 1988 bij AVEBE. Ze begon destijds als kwaliteitscontroleur. Inmiddels werkt Carla als Patent Informatie Specialist. Daarnaast is zij actief binnen de FNV en lid van de Ondernemingsraad (OR). Vanaf 1 augustus komt daar waarschijnlijk een nieuwe functie bij. Carla is namelijk voorgedragen als bestuurslid van het Pensioenfonds. Na goedkeuring van DNB zal zij als opvolger van Bert Bos namens de werknemers tot het bestuur toetreden. We stelden haar een aantal vragen over haar kennis, ideeën en plannen.

Hoe word je bestuurslid van het Pensioenfonds?

“Bert Bos wist natuurlijk dat hij ging stoppen als bestuurslid en heeft mij vervolgens gevraagd of ik hem wilde opvolgen. Nadat ik had aangegeven dit wel te zien zitten, ben ik voorgedragen door de OR. Tegelijkertijd konden ook alle andere AVEBE-medewerkers zich als kandidaat melden. Omdat niemand dat

deed, werd ik voorgedragen als lid van het bestuur. Voorwaarde is nog wel dat DNB mij als kandidaat goedkeurt.”

Weet je al veel van pensioen?

“Bert heeft mij veel uitgelegd, dus ik ben redelijk op de hoogte. Ik heb inmiddels de cursus ‘Pensioen Deskundigheid 1’ gevolgd; daar heb ik veel bijgeleerd. Ik heb ook altijd veel interesse voor pensioen gehad. Zeker nu - met het pensioenakkoord - wordt het alleen maar belangrijker. Dat was voor mij ook één van de redenen om ‘ja’ te zeggen op de vraag van de OR.”

Heb je de andere bestuursleden al ontmoet?

“Ja. Ik heb zelfs al een vergadering meegemaakt, als toeschouwer. Daar merkte ik dat ik best nog wel veel moet leren. Daarom ben ik blij dat ik die cursus alvast heb gevolgd. Ik vind dat het Pensioenfonds goed werk levert. We hebben een goed pensioen, nu moeten we ervoor zorgen dat dit zo blijft. Daar ga ik mij voor inzetten.”

“Ik weet inmiddels al veel van pensioen”

Het pensioenakkoord gaat hierbij een grote rol spelen.

“Natuurlijk. Ik vind het jammer dat ik straks langer moet doorwerken. Eerder stoppen blijft mogelijk, maar dat gaat wel ten koste van je pensioen. Daarom spaar ik zelf vrijwillig bij, zodat ik misschien op mijn 62ste kan stoppen. Zoiets gaat trouwens niet via het Pensioenfonds. Dat moet je dus zelf regelen.” ◀

Wat deed het Pensioenfonds nog meer in 2010?

Communicatie

In 2010 vernieuwde het Pensioenfonds zijn totale (basis)communicatie tot de AVEBE-pensioenmap met de mooie folders. Er verschenen twee nummers van AVEBE Pensioen Nieuws, met in het zomernummer een terugblik op 2009 (het Jaarbericht). U ontving een UPO, en we gingen van start met onze intranet-pensioensite. In het interview met Klaas Brouwer (op pagina 5) leest u hier meer over.

Bestuur op cursus

De Nederlandsche Bank (DNB) stelt steeds strengere eisen aan bestuursleden van een pensioenfonds, met name wat betreft hun deskundigheid. Een verdere professionalisering dus, die door het bestuur van het Pensioenfonds wordt toegejuicht. Daarom volgden de bestuursleden van het Pensioenfonds in 2010 speciale deskundigheidscursussen, onder andere over communicatie en vermogensbeheer. ◀

Klaas Brouwer

Klaas Brouwer over nieuwe intranetsite

“De pensioensite springt er echt uit”

ICT-specialist Klaas Brouwer was de afgelopen maanden erg druk met het bouwen van de nieuwe pensioensite op ons intranet. De speciale site werd op 14 juni officieel gelanceerd, en trok de eerste dagen veel bezoekers. Klaas werkt al sinds 1982 bij AVEBE. Hij begon op het laboratorium, maar koos in 1999 voor een nieuw specialisme: de ICT. Als Microsoft Application Manager is hij verantwoordelijk voor het hele AVEBE-intranet. We vroegen Klaas naar zijn mening over de site, de reacties en of hij al met zijn eigen pensioen bezig is.

De pensioensite is klaar. Ben je zelf tevreden?

“Ik vind dat de site er heel leuk uitziet. Nu moet ik wel zeggen dat ons intranet niet erg kleurrijk is; het is gewoon tekst met een lichtblauwe achtergrond. De pensioensite springt er dus echt uit. Ik verwacht dat dit de meeste mensen wel aanspreekt. Alles is ook heel duidelijk en makkelijk te vinden. De links naar de verschillende folders zijn logisch. Je zult niet snel ‘verdwalen’ op de pensioensite.”

“De pensioensite zit logisch in elkaar”

Heb je al veel reacties van collega's gehoord?

“Ja, iedereen is positief. Net als ik vinden de meeste collega's de site erg aantrekkelijk. Opmerkingen over de inhoud heb ik nog niet gehoord. Ik kan trouwens goed volgen hoeveel personen de site bezoeken. Vlak na de lancering en het bericht op intranet hierover was er een enorme piek van een paar honderd bezoekers. Op dit moment wordt de site door zo'n 20 verschillende mensen per dag bezocht.”

Ben je nu meer in pensioen geïnteresseerd?

“Dat nog niet. Ik heb natuurlijk wel veel van de teksten gelezen, maar het is voor mij nog zo ver weg. Alles is bij AVEBE goed geregeld, dus dat geldt waarschijnlijk ook voor het pensioen. Daar vertrouw ik tenminste wel op. Ik vind het in ieder geval goed dat het Pensioenfonds tegenwoordig veel aandacht aan communicatie besteedt.

En als ik een vraag heb ga ik zeker naar intranetsite van het Pensioenfonds: intranet homepage >group>pensioenfonds.”

Intranetsite Pensioenfonds

Wilt u iets weten over uw pensioen? Kijk dan op de nieuwe intranetpensioensite. Op de site staat uitgelegd hoe uw pensioenregeling werkt, waar u misschien aan moet denken en welke keuzes u straks kunt maken. Daarnaast kunt u hier alle nieuwsbrieven, folders, formulieren en officiële documenten downloaden. We plaatsen regelmatig nieuwsberichten (zie Nieuwsflits) en nieuwe veelgestelde vragen op de site. Ga naar intranet homepage >group>pensioenfonds. ◀

Mijn pensioenoverzicht

Sinds 6 januari 2011 kunt u precies bekijken hoeveel pensioen u hebt opgebouwd. Op die dag ging namelijk een speciale website (www.mijnpensioenoverzicht.nl) open. U vindt hier informatie over het AOW-pensioen van de overheid en het pensioen dat u bij uw werkgever(s) hebt opgebouwd. Hebt u al gekeken? ◀

Meer van het Pensioenfonds

Juni 2011: *Uniform Pensioenoverzicht 2010 (UPO)*
December 2011/januari 2012: *Pensioen Nieuws 6* ◀

Vragen?

Als u een vraag hebt over deze Nieuwsbrief of uw pensioen, kunt u terecht bij de helpdesk van A&O Pensioen Services. Deze helpdesk is van maandag tot en met vrijdag bereikbaar, van 8.30 tot 16.30 uur op telefoonnummer (038) 455 5451. Uw e-mail stuurt u aan info@pensioenfondsavebe.nl, uw brief aan:

AVEBE Pensioen Helpdesk
p/a A&O Pensioen Services
Postbus 1026
8001 BA Zwolle

Colofon

Redactie: Stichting Pensioenfonds AVEBE | Towers Watson
Vormgeving/fotografie
(m.u.v. foto's bij de interviews): Heijden Ontwerp
Druk: Drukkerij De Bruin B.V.
Oplage: circa 3000

Om de teksten prettig leesbaar te houden, is een aantal zaken vereenvoudigd. U kunt daarom geen rechten ontlenen aan deze publicatie.

De toekomst: 2011 en verder

Het jaar 2011 is alweer voor de helft voorbij. Wat is er tot nu toe gebeurd? Het pensioenakkoord is ondertekend, maar nog niet zeker. U hebt al kunnen lezen dat we waarschijnlijk een nieuw bestuurslid krijgen: Carla Kuiper. Lees hier meer over de laatste (financiële) ontwikkelingen binnen het Pensioenfonds.

Dekkingsgraad stijgt weer

Tijdens de eerste maanden van 2011 is onze dekkingsgraad weer iets gestegen, tot 116,9% op 31 mei. Dit is vooral te danken aan de licht gestegen rente en een positief beleggingsresultaat. Via onze intranetsite kunt u de dekkingsgraad per kwartaal volgen. ◀

Toeslagenlabel niet verplicht

Onlangs ontving u een nieuw Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Dit overzicht laat uw pensioensituatie zien, bijgewerkt tot 1 januari 2011. Het toeslagenlabel is niet langer onderdeel van het UPO. Pensioenfondsen zijn namelijk niet meer verplicht het label te gebruiken bij de communicatie met u. Het toeslagenlabel leverde namelijk vooral vragen op, en was dus niet duidelijk. ◀

De actualiteit: het pensioenakkoord

Op vrijdag 10 juni 2011 werd - na zware onderhandelingen tussen de werkgevers en de vakbonden (samen de *sociale partners*) - het pensioenakkoord ondertekend. Dat akkoord was er al in juni 2010. Maar met name FNV Bondgenoten was (en is) het niet eens met de inhoud van het akkoord. De vakbonden moeten dit dus nog wel bij hun achterban 'erdoor krijgen'. Ook de Tweede Kamer moet het akkoord nog bespreken.

Het akkoord in het kort

Mensen zullen later met pensioen gaan en zelf meer risico's dragen. In 2020 verschuift de AOW-leeftijd namelijk naar 66 jaar; 5 jaar later zelfs naar 67 jaar. U kunt de AOW-uitkering nog wel op uw 65ste laten ingaan, maar dan wordt u wel gekort. Wel wordt de AOW-uitkering vanaf 2013 jaarlijks met 0,6% extra verhoogd. Die verhoging komt bovenop de 'normale' prijscompensatie.

Pensioenregeling aanpassen?

Het akkoord heeft ook invloed op de toekomst van uw pensioenregeling bij AVEBE. Zo moeten wij bijvoorbeeld de officiële pensioenleeftijd verschuiven: eerst naar 66, en later naar 67 jaar. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, informeren wij u weer. Na de eerste behandeling in de Tweede Kamer is de volgende stap het stemmen over het akkoord in september, tijdens het congres van de vakbonden. Het Pensioenfonds houdt u natuurlijk op de hoogte. ◀